

การยอมรับ ความคาดหวังและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ในจังหวัดตาก

อดิเรก พันเขียว*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการยอมรับ ความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตากเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) แบ่งวิธีการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เกี่ยวข้องสำคัญ รวม 5 คน 2) การสนทนากลุ่มผู้นำชุมชน รวม 20 คน และ 3) การสนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ รวม 55 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1. การยอมรับต่อการพัฒนา พบว่า ภาพรวมผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าเป็นประโยชน์และควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นโดยเร็ว แต่บางส่วนเห็นว่าควรมีการให้ข้อมูลและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น
2. ความคาดหวังต่อการพัฒนา พบว่า คาดหวังให้มีการค้าการลงทุนมากขึ้น การผลักดันพื้นที่ที่มีความพร้อมไม่ว่าจะรูปแบบใดก่อน การได้รับสิทธิประโยชน์ คุณภาพชีวิต ความมั่นคงในการทำงานและในชีวิต การจับจองที่ดินทำกิน บริการสาธารณะ สาธารณูปโภค การศึกษา แรงงาน อาชีพ ค่าแรงสวัสดิการต่างๆ และคาดหวังให้มีหน่วยงานบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษของตนเองโดยเฉพาะ
3. ปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ การสนับสนุนจากรัฐบาล การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ การปรับปรุงกฎหมาย ปัญหาการเมืองและความขัดแย้ง การบริหารจัดการ ศักยภาพของพื้นที่และมีส่วนร่วมของประชาชน

คำสำคัญ: การยอมรับ, ความคาดหวัง, ปัจจัยความสำเร็จ, เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน, จังหวัดตาก

* อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Acceptation, Expectation and Success Factors of Border Special Economic Zone Development in Tak Province

Adirek Funkhiaw^{*}

Abstract

This research aimed to study the acceptance, related people's expectation, and the factors of success in the development of Tak province, a border-special economic zone. The research used 3 qualitative methods: 1) in-depth interviews with 5 related people, 2) focus group discussion with 20 community leaders, and 3) focus group discussion with 55 government officers. The data analysis reveals that:

1. In respect of the acceptance of such development, some related people suggest that the development is useful and should be realised quickly while the others think that the information about the development should be given to the public and that they should be given an opportunity to participate in it;

2. As for the expectation of the development, people expect more trades and investments, pushing forward areas that are ready for use, privileges, better quality of life, career and living stability, laying claim to lands for making a living, public services, infrastructure, education, labour, occupations, wages, welfare, and that there be an office for particularly administering the special economic zone;

3. As another respect, the factors of the development are government's support, government office's performance, law enhancement, political problems and conflicts, administration of the potential of areas, and people's participation.

Keywords: Acceptation, Expectation, Success factors, Border-special Economic Zone, Tak Province

^{*} Lecturer in Faculty of Humanities and Social Science, Kamphang Phet Rajabhat University

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกและการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ทำให้รัฐบาลไทยมีนโยบายปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ด้านการตลาด การค้าและการลงทุน เร่งรัดจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่ที่มีศักยภาพ โดยให้ความสำคัญต่อจังหวัดชายแดน เพื่อส่งเสริมการค้า การตลาด การลงทุน การจ้างงานและการใช้วัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557) ประกอบกับรัฐบาลยังได้ประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.2556 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 กรกฎาคม 2556 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2556) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ศูนย์การเงินและการพัฒนาระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยโอไอโอว่าได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” ว่าหมายถึงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ซึ่งบริหารจัดการโดยองค์กรหนึ่งซึ่งได้สิทธิพิเศษทางการค้าแก่บริษัทที่เลือกที่ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจนั้น วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อเพิ่มการค้าในภูมิภาคโดยการให้สิทธิพิเศษทางการค้า เพื่อกระตุ้นการลงทุนทั้งภายในท้องถิ่นและจากต่างประเทศ (เชิญ ไกรนรา, 2555 อ้างถึงใน สำนักเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง, 2553) ดังนั้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นการพิจารณาพื้นที่ที่มีความโดดเด่นเพื่อส่งเสริมให้นาศักยภาพในพื้นที่มาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน รวมทั้งต้องศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนในพื้นที่ด้วย

จังหวัดตากเป็นจังหวัดสำคัญทางด้านตะวันตกของประเทศ เนื่องจากเป็นจังหวัดชายแดนที่มีมูลค่าสินค้าเข้าออกประเทศสูงที่สุดในประเทศไทย (ด้านศุลกากรแม่สอด, 2557) เป็นประตูทางการค้าชายและเป็นจุดเชื่อมโยงบนพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC: East-West Economic Corridor) ที่กำลังได้รับการศึกษาและการพัฒนาเพื่อเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนาร่องของประเทศไทย (Special Economic Zone: SEZ) อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ในฐานะที่เป็นเป้าหมายลำดับต้นในการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนาร่องของประเทศไทย (คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ, 2556) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่

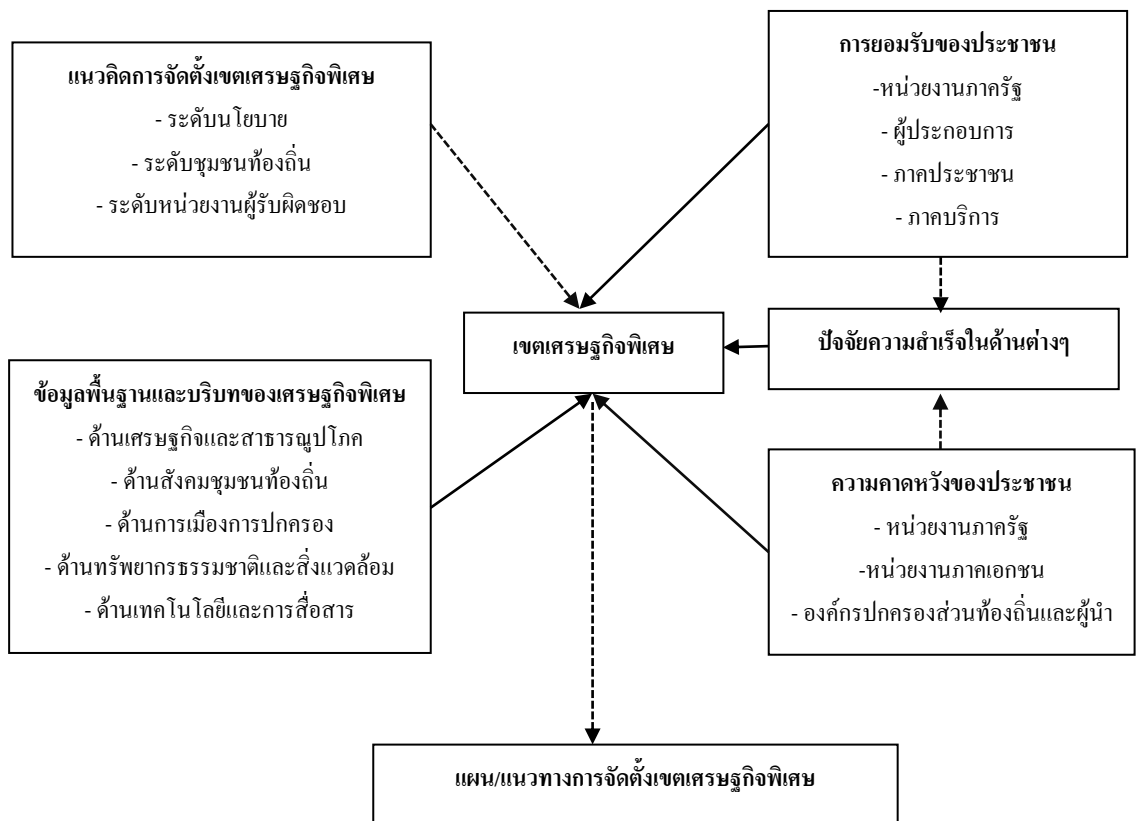
จากความสำคัญและความเป็นมาที่ได้กล่าวมาในข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการยอมรับและความคาดหวังของประชาชนต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตากว่าผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ทั้งระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติและผู้นำท้องถิ่นมีความคิดเห็นอย่างไร ตลอดจนปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนดังกล่าว นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทยและใช้พัฒนาพื้นที่ชายแดนของจังหวัดตากตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก
3. เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

แหล่งข้อมูล แบ่งตามวิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่

1. การสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ (Key Informants) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก นายอำเภอแม่สอด นายกเทศมนตรีนครแม่สอด ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก และประธานหอการค้าจังหวัดตาก รวมจำนวน 5 คน

2. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยพิจารณาจากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ประชาชนในพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครแม่สอด เทศบาลตำบลท่าสายลวด องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ แห่งละ 5 คน รวมจำนวน 20 คน

3. การสัมภาษณ์กลุ่ม (Group Interview) พิจารณาหัวหน้าหน่วยงานราชการทั้งระดับจังหวัดและอำเภอในพื้นที่ สถาบันการศึกษา องค์กรประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอแม่สอด สภาเกษตรกรจังหวัดตาก วิทยาการอาชีพแม่สอด คำนกักกันสัตว์ตาก ศูนย์การศึกษาพิเศษ บริษัท ขนส่ง จำกัด (มหาชน) หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 33 สหกรณ์การเกษตรแม่สอด สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่สอด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สอด สำนักงานวัฒนธรรมอำเภอแม่สอด การศึกษานอกโรงเรียนและตามอัธยาศัยอำเภอแม่สอด หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 4 สำนักงานพัฒนาการอำเภอแม่สอด โรงพยาบาลแม่สอด การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแม่สอด สำนักงานที่ดินอำเภอแม่สอด บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด สำนักงานสถิติอำเภอแม่สอด ธนาคารอาคารสงเคราะห์สาขาแม่สอด มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด สำนักงานเกษตรอำเภอแม่สอด สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตาก รวมจำนวน 55 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งตามวิธีการเก็บข้อมูล ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ ประกอบด้วยคำถาม 3 ประเด็น ได้แก่ ความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาพื้นที่ ความคาดหวังต่อการพัฒนาพื้นที่ และปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่

2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยคำถาม 4 ประเด็น ได้แก่ สภาพชุมชนในปัจจุบัน การยอมรับต่อการพัฒนาพื้นที่ ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่

3. แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยแนวคำถาม 4 ประเด็น ได้แก่ สถานการณ์ในพื้นที่ การยอมรับต่อการพัฒนาพื้นที่ ความคาดหวังของชุมชนที่มีต่อการพัฒนาและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินการวิจัย โดยนักวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย
2. จัดทำแบบการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ แบบการสนทนากลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและปราชญ์ชุมชน และแบบการสัมภาษณ์จากหน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา องค์กรประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. นัดหมายผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่มเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 19 พฤศจิกายน-18 ธันวาคม 2556
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์เป็นผลการศึกษาต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก พบว่า ภาพรวมเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีและควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นโดยเร็ว โดยอาจแบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1.1 หน่วยงานภาครัฐ เห็นว่าควรส่งเสริมและไม่มีปัญหาในประเด็นดังกล่าว แต่ควรมีการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องหรือปรับปรุงแก้ไขระเบียบจากหน่วยงานต่างๆ จำนวนมาก ทั้งกฎหมายว่าด้วยที่ดิน อุทยานแห่งชาติ การผังเมือง การทำงานของแรงงานต่างด้าว การเข้าเมือง ฯลฯ เนื่องจากเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงควรปรับปรุงและแก้ไขให้สอดคล้องในทางปฏิบัติด้วย

1.2 ผู้ประกอบการ ยอมรับและเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรเร่งดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสร้างศักยภาพการแข่งขันและจะทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่และประเทศก้าวหน้าขึ้น รวมทั้งให้ข้อสังเกตว่าควรมีความชัดเจนเรื่องการจัดจ้างแรงงานและการให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าการลงทุน เพื่อดึงดูดภาคธุรกิจการลงทุนให้เข้ามามากยิ่งขึ้น เพราะหากได้รับสิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีและไม่ใช่อำนาจ จะทำให้ผู้ประกอบการภายนอกพื้นที่และต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากยิ่งขึ้นด้วย สำหรับภาคบริการ เห็นด้วยกับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะหากมีเขตเศรษฐกิจพิเศษจะทำให้ประชาชนระหว่างสองประเทศเดินทางข้ามพรมแดนอีกจำนวนมาก ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเช่น การท่องเที่ยว โรงแรม รวมทั้งการค้าชายแดนได้โอกาส

1.3 ภาคประชาชน ภาพรวมเห็นด้วยว่าควรมีการดำเนินการและเห็นว่าน่าจะเกิดขึ้นอยู่แล้ว แต่ภาคประชาชนเองยังได้รับข้อมูลและมีส่วนร่วมน้อย จึงควรมีการให้ข้อมูล สร้างการมีส่วนร่วมและสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ให้มากกว่านี้ทุกเรื่อง เช่น พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ชีวิตความเป็นอยู่ การผังเมือง ระบบสาธารณูปโภค ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างและจะเกิดผลกระทบอย่างไร โดยเฉพาะปัญหาที่จะติดตามมา เช่น การใช้ที่ดิน สิทธิทำกิน ปัญหาการแย่งทรัพยากรน้ำประปา ไฟฟ้า อาชญากรรม การจ้างงาน ความแออัด อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวประชาชนยังไม่ทราบข้อมูลแต่อย่างใด

2. ความคาดหวังต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตากของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่มีความคาดหวังต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างมาก ในที่นี้จึงขอเสนอโดยสรุปตามกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 กลุ่มหน่วยงานภาครัฐ มีความคาดหวังดังนี้

1) ควรเร่งยกระดับพื้นที่ให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับการค้าการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ โดยเน้นการเป็นจุดแลกเปลี่ยนสินค้าและการเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ต้องมีการใช้แรงงานเข้มข้นจำนวนมาก เพื่อให้ทันการลงทุนที่ต้องการใช้แรงงานต่างด้าวมาลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษในจังหวัดตากมากยิ่งขึ้น

2) ควรผลักดันพื้นที่ที่มีความพร้อมในการพัฒนา ก่อน ซึ่งปัญหาดังกล่าวพบว่า นโยบายการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษถูกเปลี่ยนกลับไปมาระหว่างเขตพื้นที่ 3 อำเภอชายแดนและพื้นที่ 5,603 ไร่ อย่างไรก็ตามมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ.2547 ได้กำหนดเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นพื้นที่ 3 อำเภอชายแดน แต่ขาดงบประมาณและความพร้อมในการดำเนินการดังกล่าว หน่วยงานในพื้นที่จึงได้เปลี่ยนแนวคิดมาเป็นพื้นที่บางส่วนของอำเภอแม่สอดในตำบลท่าสายลวดและตำบลแม่ปะจำนวน 5,603 ไร่ เนื่องจากมีความพร้อมที่จะผลักดัน มีงบประมาณสำหรับการจ้างบริษัทที่ปรึกษาดำเนินงานแล้ว จากนั้นจึงขยายไปในพื้นที่อีก 2 อำเภอ ซึ่งจะต้องมีความพร้อมและเกิดจากความต้องการของพื้นที่ ซึ่งทางทั้งอำเภอแม่ระมาด และอำเภอพบพระก็ได้ขอจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วย แต่คงจะดำเนินการได้ช้าเนื่องจากไม่ได้มีการตั้งงบประมาณเพื่อจัดทำแผนแม่บทไว้

2.2 กลุ่มหน่วยงานภาคเอกชน ผู้ประกอบการและภาคบริการ มีความคาดหวังดังนี้

1) ต้องการให้มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเร็วไม่ว่าจะรูปแบบใดก็ตาม เพราะมีความต้องการจากหน่วยงาน พ่อค้าประชาชนในพื้นที่รวมทั้งมีพื้นที่มีศักยภาพสูง หากดำเนินการช้าจะทำให้เสียโอกาสการพัฒนาพื้นที่และขาดศักยภาพในการแข่งขันด้านการผลิต การค้าการลงทุนและการบริการระหว่างประเทศได้

2) คาดหวังให้ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชนได้รับสิทธิประโยชน์ในการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกฝ่าย ทั้งสิทธิประโยชน์ด้านการค้า การลงทุน การจ้างแรงงาน การขนส่ง การคมนาคม การเสียภาษี การประกอบอาชีพ เป็นต้น

3) คาดหวังให้มีหน่วยงานสำนักงานบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อบริหารจัดการพื้นที่โดยเฉพาะ โดยอาจเป็นในลักษณะของคณะกรรมการร่วมทุกฝ่าย

2.3 กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง มีความคาดหวัง ดังนี้

1) เทศบาลนครแม่สอด คาดหวังต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเน้นเรื่องคุณภาพชีวิตของคนในเขตพื้นที่ โดยมองว่าเมื่อมีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเข้ามาในนครแม่สอดแล้ว สิ่งที่จะต้องตามมาคือการศึกษา ลูกหลานมีที่เรียน เมื่อจบแล้วมีงานทำ ไม่ต้องออกจากท้องถิ่นเพื่อเข้าไปทำงานในเมืองหลวง มีความมั่นคงในการทำงานและมีความมั่นคงในชีวิตมากขึ้น ส่วนสิทธิประโยชน์ และสิทธิพิเศษที่นักลงทุนจะได้รับตามข้อเสนอของเทศบาลนครแม่สอด สภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก และหอการค้าจังหวัดตาก

2) เทศบาลตำบลท่าสายลวด คาดหวังต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จะเข้ามาสู่เทศบาลตำบลท่าสายลวดในเรื่องการจับจองที่ดินทำกิน ซึ่งเห็นว่ามีโอกาสเคลื่อนไปจากที่คาดหวังไว้พอสมควร เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นที่คาดหวังว่าเมื่อเข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ราคาที่ดินทำกินในพื้นที่ที่จะทรงตัวหรือมีสิทธิต่างๆ ที่สามารถจะจับจองในราคาที่ถูกลงได้ แต่ปัจจุบันราคาที่ดินในพื้นที่สูงขึ้นหลายเท่าตัว เนื่องจากมีการเก็งกำไรจากกลุ่มนักลงทุนที่เข้ามาซื้อที่ดินเพื่อหวังผลกำไรจำนวนมาก อีกทั้งยังคาดหวังคุณภาพบริการสาธารณะจากทางภาครัฐ ทั้งสาธารณูปโภค การอุปโภคบริโภค ไฟฟ้า ประปา การขนส่ง การให้บริการของทางภาครัฐในส่วนต่างๆ นั้น จะทำให้เกิดความสะดวกสบายแก่คนในชุมชนมากขึ้น มีการคมนาคมที่สะดวกขึ้น มีการบริการต่างๆ จากทางภาครัฐที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น ส่วนสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่คนในชุมชนพึงจะได้รับจากการเข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น การเช่าที่ทำกินในราคาพิเศษ การมีสิทธิพิเศษในที่ดินที่ไม่มีโฉนดซึ่งประชาชนในพื้นที่ได้ครอบครองมาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย การลดหย่อนภาษีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่ง ภาษีเงินได้ต่างๆ การได้รับความคุ้มครองทางด้านสาธารณสุขต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาพยาบาล การตรวจสุขภาพของประชาชน

3) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด คาดหวังให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการศึกษาที่ดี เสมอภาค ไม่ถูกกดขี่หรือเอารัดเอาเปรียบจากนายทุนที่เข้ามาลงทุนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านแรงงาน หรือสวัสดิการต่างๆ ซึ่งทางภาครัฐจะต้องเข้ามาให้ความรู้แก่คนในชุมชนเพื่อให้รู้ทันเกี่ยวกับสิ่งที่คนในชุมชนจะได้รับต่อผลกระทบในการพัฒนาชุมชนที่จะก้าวเข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

4) องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ มีความคาดหวังต่อการมีที่ดินทำกิน เนื่องจากในปัจจุบันพื้นที่ในแม่สอดนั้นขยับขึ้นหลายเท่าตัวเมื่อเทียบกับเมื่อก่อน ซึ่งทำให้คนในชุมชนนั้นไม่มีปัจจัยทางด้านเงินทุนในการซื้อที่ดิน การบริการสาธารณูปโภคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ไฟฟ้า ประปา ถนน ที่มีความสะดวกและทั่วถึงมากขึ้น การรองรับงานให้แก่คนในพื้นที่ได้มีงานทำ เนื่องจากเมื่อเข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษแล้วก็จะมีความต้องการจากที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทั้งภายในประเทศหรือแรงงานนอกประเทศที่เข้ามาหางานทำ ดังนั้นจึงอยากให้ทางหน่วยงานของภาครัฐเข้ามาบริหารจัดการทางด้านเรื่องแรงงาน อาชีพ และค่าแรงในพื้นที่ด้วย

2.3 ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก มีดังนี้

1) นโยบายรัฐบาล ที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างชัดเจนจริงจังและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ เช่น การแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแรงงาน กฎหมายที่ดิน กฎหมายอุทยานแห่งชาติ การผังเมือง และการกำหนดระเบียบต่างๆ ต้องมีความชัดเจน รวมทั้งการมอบอำนาจในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องให้ส่วนราชการในพื้นที่ที่มีอำนาจในการบริหารจัดการ เช่น การบริหารที่ดิน การใช้ประโยชน์จากที่ดิน การบริหารแรงงานต่างด้าว การอุตสาหกรรม การค้าการลงทุน เป็นต้น

2) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ควรร่วมมือในการผลักดันการยกระดับพื้นที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เนื่องจากปัญหาในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ที่พบคือความไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานและผู้บริหารระดับสูง ทำให้เมื่อดำเนินการขาดความต่อเนื่องต้องเริ่มต้นใหม่หลายครั้ง ทั้งการให้ข้อมูลและนำเสนอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตนเอง รวมทั้งการขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง

3) ความเหมาะสมของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่ายังมีปัญหาความล่าช้าปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เนื่องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในเกิดขึ้นนั้น เกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐและกฎหมายจำนวนมาก เช่น กฎหมายที่ดิน กฎหมายการเข้าเมือง กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายการนิคมอุตสาหกรรม กฎหมายศุลกากร กฎหมายผังเมือง กฎหมายแรงงาน เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันยังเป็นปัญหาในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการเมือง เนื่องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมีความเกี่ยวข้องกับหลายมิติ ทั้งด้านผลประโยชน์ของหน่วยงาน ผลประโยชน์ของบุคคล คณะเสี่ยง เงินรายได้ของหน่วยงาน เขตพื้นที่รับผิดชอบ สิทธิประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลพิษ ปัญหาชุมชนแออัด การย้าย

ถิ่นฐาน แรงงานผิดกฎหมาย การแก่งแย่งใช้ทรัพยากรและระบบสาธารณูปโภค ขยะมูลฝอย เป็นต้น ทำให้มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากทุกมิติ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคประชาชนจากผู้นำชุมชน พบว่าประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษน้อย เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเป็นผู้ผลักดันให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น การมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่มีน้อย ทำให้ประชาชนมีข้อมูลน้อยและส่วนใหญ่เป็นความกังวลในมิติต่างๆ เช่น การประกอบอาชีพ การจ้างงาน สาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม มลพิษ

5) การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษ ควรมีหน่วยงานบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยอาจเป็นเป็นคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานในพื้นที่และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ รวมทั้งมีการจัดองค์กรเพื่อรองรับกับการพัฒนาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ไม่ถูกครอบงำจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น เพื่อวางระเบียบและขอบเขตของการดำเนินการเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการ อำนาจหน้าที่ ประเภทการดำเนินการ สิทธิประโยชน์ การใช้ประโยชน์จากที่ดิน การจ้างแรงงาน รายได้และรายจ่าย เป็นต้น ซึ่งเทศบาลนครแม่สอดได้เสนอให้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอดขึ้นมาควบคุมกับเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เพื่อรองรับการพัฒนาในพื้นที่ชายแดนในอนาคต ซึ่งจากการวิจัยเห็นว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาการค้าการลงทุน ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอดมีเป้าหมายเพื่อการเมืองการปกครองท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นกลไกหนึ่งเพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนได้ ซึ่งต้องมีการศึกษาต่อไป

6) ศักยภาพหรือความพร้อมของพื้นที่ พบว่าศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะปัจจัยสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ เช่น ท่าเลที่ตั้งของพื้นที่ โรงงานอุตสาหกรรม บริษัทห้างร้าน การนำเข้าส่งออก ค่าจ้างแรงงานราคาถูก วัตถุดิบทางการเกษตร จำนวนมาก แหล่งท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การยอมรับต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก

ภาพรวมหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเห็นสอดคล้องกันว่าการพัฒนาพื้นที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเป็นเรื่องที่ดีและควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นโดยเร็ว แต่เห็นได้ชัดเจนว่ามีจุดเน้นในการพัฒนาที่แตกต่างกัน โดยภาครัฐเห็นว่าควรส่งเสริมเป็นอย่างยิ่ง แต่ยังคงปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของภาครัฐเองอีกจำนวนมากที่ยังเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งควรปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับความเป็นจริงและง่ายต่อการปฏิบัติด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้ประกอบการภาคเอกชนที่เสนอเห็นว่าควรเร่งดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อ

สร้างศักยภาพการแข่งขันและจะทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่และประเทศก้าวหน้าขึ้น รวมทั้งให้ข้อสังเกตว่า ควรมีความชัดเจนเรื่องการจ้างแรงงานและการให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าการลงทุน เพื่อดึงดูดภาคธุรกิจ การลงทุนทั้งในและต่างประเทศให้เข้ามามากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับภาคบริการที่ได้เสนอข้อเสนอมว่าหากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสำเร็จ จะทำให้ประชาชนระหว่างสองประเทศเดินทางข้ามพรมแดนมากขึ้น ทำให้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องจะขยายตัว ซึ่งปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีหน่วยธุรกิจและบริการขนาดใหญ่เข้ามา ดำเนินการเพื่อรองรับการขยายตัวดังกล่าวแล้ว ทั้งเทสโก้ โลตัส (Tesco Lotus) เมกาโฮม (Mega Home) โรงแรมในเครือเซนทาร่า (Centara Hotel) แมคโคร (Macro) ห้างสรรพสินค้าในเครือเซนทรัล (Central) ซึ่งแสดงว่าศักยภาพความต้องการซื้อ (Demand) และศักยภาพในการขายส่งสินค้าและบริการ (Whole sale) ในพื้นที่มีสูงและกำลังขยายตัวเป็นอย่างมาก ส่วนภาคประชาชนภาพรวมเห็นด้วยว่าควรมีการจัดตั้ง และเห็นว่าน่าจะเกิดขึ้นอยู่แล้ว เห็นได้จากการประโคมข่าวความคืบหน้าและการพัฒนาของ สาธารณูปโภคอย่างรวดเร็ว เช่น ถนน 4 เลน การขยายระบบประปา การสร้างศูนย์ราชการแห่งใหม่ การ วางแผนขยายสะพานแห่งที่ 2 การวางแผนสร้างสนามบินใหม่ เป็นต้น แต่ประชาชนในพื้นที่ยังมีความ สับสนอย่างมาก เนื่องจากได้รับข้อมูลและมีส่วนร่วมในเรื่องดังกล่าวน้อย ซึ่งจากการวิจัยพบว่าประชาชน ยังไม่ทราบข้อมูลแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกมล งามสมสุขและนรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2539: 57-58) ที่ได้เสนอว่ากระบวนการยอมรับว่ามีอยู่ 5 ขั้นตอน แต่ขั้นตอนแรกที่สำคัญคือขั้นรับทราบ (Awareness stage) ซึ่งจะทำให้เกิดการรับข้อมูลและนำไปสู่ขั้นตอนอื่นต่อไป

2. ความคาดหวังต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก

จากผลการวิจัยพบว่าเทศบาลนครแม่สอดสนใจคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ การศึกษา การมีงาน ทำ มีความมั่นคงในการทำงานและมีความมั่นคงในชีวิต รวมทั้งสิทธิประโยชน์ สิทธิพิเศษที่นักลงทุนจะ ได้รับตามข้อเสนอของเทศบาลนครแม่สอด สภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก และหอการค้าจังหวัดตาก ซึ่ง สอดคล้องกับความเห็นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวดที่ต้องการให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการศึกษาที่ดี เสมอภาค ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน ซึ่งทางภาครัฐจะต้องเข้ามาให้ความรู้แก่ คนในชุมชนเพื่อให้รู้ทันเกี่ยวกับสิ่งที่คนในชุมชนจะได้รับต่อผลกระทบในการพัฒนาและสามารถปรับตัว ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนเทศบาลตำบลท่าสายลวดคาดหวังเกี่ยวกับการ จ้างจ้างที่ดินทำกินซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในพื้นที่ เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นหวังว่าเมื่อเป็นเขตเศรษฐกิจ พิเศษราคาที่ดินทำกินในพื้นที่จะทรงตัวหรือมีสิทธิต่างๆ ที่สามารถจะจ้างจ้างในราคาที่ถูกลงได้ แต่เมื่อทาง รัฐได้เข้ามาประกาศว่าจะให้แม่สอดเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจนั้น กลับทำให้ราคาที่ดินของแม่สอดนั้น สูงขึ้นหลายเท่าตัว เนื่องจากมีการเก็งกำไรจากกลุ่มนักลงทุนที่เข้ามาซื้อที่ดินเพื่อหวังผลกำไรและทำการ ปันราคาที่ดินให้สูงขึ้นมาก ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นประเด็นที่สำคัญในปัจจุบัน ทำให้คนพื้นเมืองจำเป็นต้อง

ขายที่และออกมาซื้อที่ดินและบ้านเรือนรอบนอกจากตัวเมืองออกมาและคนจากนอกพื้นที่เข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก ยิ่งกว่านั้น เทศบาลตำบลท่าสายลวดมองว่าประชาชนที่อยู่ในชุมชนนั้นจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม ไม่ว่าจะเป็นการได้รับข้อมูลข่าวสารว่าเมื่อชุมชนได้เข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษแล้วประชาชนนั้นจะได้รับประโยชน์อะไรบ้าง สิทธิที่พึงมีต่อนโยบายของรัฐที่จะออกมารองรับ ผลกระทบที่ได้รับการเข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นอย่างไร โดยให้ความรู้และข้อเสนอแนะต่างๆ รวมทั้งควรมีการทำประชาคมด้วยว่าประชาชนในเขตพื้นที่นั้นเห็นด้วยหรือไม่อย่างไร และคนในท้องถิ่นนั้นต้องการอะไรบ้าง ซึ่งประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับความคาดหวังขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะที่ต้องการให้มีการดูแลที่ดินทำกินในราคาถูก เนื่องจากในปัจจุบันพื้นที่ในแม่สอดนั้นขยับขึ้นหลายเท่าตัวเมื่อเทียบกับเมื่อก่อน ซึ่งทำให้คนในชุมชนนั้นไม่มีเงินทุนในการซื้อที่ดินและปัจจัยการผลิตอื่นๆ รวมทั้งต้องการสาธารณูปโภคทั้งไฟฟ้า ประปา ถนนที่มีความสะดวกและทั่วถึงมากขึ้น รองรับการให้แก่มั่นในพื้นที่ได้มีงานทำ เนื่องจากเขตเศรษฐกิจพิเศษจะมีแรงงานทั้งในประเทศหรือนอกประเทศที่เข้ามาทำงานทำ ดังนั้นจึงต้องการให้ทางหน่วยงานของภาครัฐเข้ามาบริหารจัดการทางด้านเรื่องแรงงาน อาชีพ และค่าแรง ในพื้นที่อย่างจริงจังเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาและลดผลกระทบอันเกิดขึ้นจากการพัฒนาดังกล่าวด้วย

3. ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก

การวิจัยพบว่าปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ รัฐบาลจะต้องสนับสนุนและผลักดันให้เกิดอย่างจริงจังทั้งด้านงบประมาณและนโยบาย ความชัดเจนและทิศทางของนโยบาย การใช้ประโยชน์ที่ดินต้องมีความชัดเจน การลดปัญหาความซ้ำซ้อนของหน่วยงานราชการ ปราศจากความขัดแย้งทางด้านผลประโยชน์และอำนาจทางการเมืองเพื่อให้ประชาชนได้เห็นสิทธิประโยชน์อย่างแท้จริง การมีผู้นำและคณะดำเนินการที่มีศักยภาพ มีความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กฎหมายต้องมีความชัดเจน โดยเฉพาะการมอบอำนาจในการบริหารจัดการให้ส่วนราชการในพื้นที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารจัดการ เช่น การบริหารที่ดิน การบริหารแรงงานต่างด้าว เป็นต้น การเตรียมความพร้อมของพื้นที่ เช่น ปัญหาน้ำท่วม ปัญหาแรงงาน ปัญหาที่ดิน เป็นต้น และทุกภาคส่วนต้องให้ความร่วมมือกันอย่างเต็มที่ ในประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยที่กล่าวมาแล้วล้วนเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาระดับท้องถิ่นอยู่แล้ว เนื่องจากการพัฒนาในประเทศไทยยังมีปัญหาดังกล่าวอย่างมาก หากมีการพัฒนาระดับท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องหาว่าปัจจัยใดเกี่ยวข้องและจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร ยิ่งกว่านั้นผู้วิจัยยังเห็นว่าการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในอนาคตจำเป็นต้องพิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของประเทศเมียนมาร์ร่วมด้วย เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการคมนาคมขนส่งจะเกิดขึ้นอีกมาก แต่หากพิจารณาความพร้อมของประเทศเมียนมาร์ยังมีน้อย อย่างไรก็ตามหากมองในภาพกว้าง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมองบริบทของประเทศเพื่อนบ้านมาประกอบในการวางแผนต่อไป เช่น ประเทศเมียนมาร์มีการ

พัฒนาท่าเรือน้ำลึกขนาดใหญ่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษทวาย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจำนวนกว่า 10 แห่ง รวมทั้งโครงการรถไฟความเร็วสูงโดยความร่วมมือจากประเทศจีน ส่วนกัมพูชามีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับนักลงทุนจากต่างชาติ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทยควรเน้นการเป็นผู้ส่งออกมากกว่าผู้นำเข้า เนื่องจากในภูมิภาคอาเซียนประเทศไทยถือเป็นประเทศผู้นำในการผลิตและมีที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางกลุ่มประเทศอาเซียน ทั้งการย้ายทุน ย้ายแรงงาน ย้ายฐานการผลิต (เชิญ ไกรนรา, 2555) ดังนั้นการวางแผนจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลจากหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ เพื่อนำมาใช้วางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก การเข้าสู่อาเซียนและความต้องการของชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรนำข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการวางแผนพัฒนายุทธศาสตร์ระดับจังหวัดและระดับประเทศต่อไป
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์แนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษไปสู่กลุ่มมีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ในสังคมเพิ่มมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและเกิดการพัฒนายั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาศักยภาพและแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนได้รอบด้านมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในของการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้มีความเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นในอนาคต
3. ควรมีการวิจัยและพัฒนาหรือควรมีการศึกษากระบวนการวางแผนเพื่อจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของประเทศไทยในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

กมล งามสมสุขและนรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2539). **สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร**

ในพื้นที่โครงการหลวง 16 แห่ง. กองพัฒนาเกษตรที่สูง สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.). (2556). เอกสารประกอบการประชุม

คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) ครั้งที่ 1/2556

เรื่อง การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดและท้องถิ่นรูปแบบพิเศษนครแม่สอด.

18 กันยายน 2556 ณ ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล.

เชิญ ไกรนรา. (2555). การศึกษาการพัฒนาและการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ

(A Study on Development and Management Practices of Special Border

Economic Zones in Foreign Countries). สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง.

13 มิถุนายน 2555.

ด้านศุลกากรแม่สอด. (2557). สถิติมูลค่าสินค้าส่งออก ด้านศุลกากรแม่สอด ปีงบประมาณ 2550-2557.

[Online]. Available: <http://danmaesot.com/im-em.html>. [2557, มิถุนายน 7].

ศุภชัย วรรณเลิศสกุล. (มกราคม-เมษายน 2553). เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เชโน: โอกาสและอุปสรรค

สำหรับการลงทุนจากประเทศไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (มอบ.).

12 (1): 70-80.

สำนักงานจังหวัดตาก. (2556). เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการเร่งรัดติดตามการแก้ไข

ปัญหาระยะเร่งด่วนของการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (กลุ่มย่อย) เพื่อพิจารณาสิทธิประโยชน์และมูลเหตุจูงใจที่พึงมีในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด.

25 พฤศจิกายน 2556 ณ ห้องประชุมชั้น 4 อาคารสำนักงานเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

เทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). เอกสารรายงานรัฐสภา. รวมคำแถลงนโยบายของ

รัฐบาลตั้งแต่คณะแรกถึงคณะปัจจุบัน. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2556). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

พ.ศ. 2556. ราชกิจจานุเบกษา หน้า 1 เล่ม 130 ตอนพิเศษ 87ง. 24 กรกฎาคม 2556.

Kratke, S. (2002). Cross-Border Cooperation and Regional Development in German-Polish

Border Area, in Perkmann, M. & Ling Sum, N. (eds.). **Globalization, Regionalization and**

Cross-Border Regions. (pp.125-147). New York: Palgrave Macmillan.
